

## Planlæg inddragelse – et redskab til at forstå barnets eller den unges behov for støtte ved inddragelse

# Beskrivelse af redskabet

### FORMÅL

Redskabet har til formål at guide fagpersoner til at identificere barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget, så de kan planlægge inddragelsen af barnet eller den unge med afsæt i den viden og tilpasse inddragelsesaktiviteten undervejs i forløbet.

### REDSKABETS FUNKTION

Redskabet understøtter fagpersoner i at planlægge inddragelsen af barnet ud fra barnets behov for støtte til at blive inddraget således, at barnet får støtte til at udtrykke sig på egne præmisser.

Redskabet kan bruges ved planlægning af inddragelse af alle børn og unge. Det er særligt relevant at anvende redskabet, når der er nogle særlige forhold i eller omkring barnet eller den unge, der kalder på, at rammen for inddragelsen tilpasses barnet eller den unge. Det kan fx være i mødet med børn og unge med kognitive og kommunikative udfordringer, rusmiddelmisbrug eller psykiske vanskeligheder, eller i mødet med børn og unge i socialt udsatte positioner, fx som følge af social eksklusion i skolen, højt konfliktniveau i hjemmet, misbrug eller psykiske vanskeligheder hos forældrene, overgreb eller anden omsorgssvigt.

### HVORDAN ANVENDES REDSKABET I PRAKSIS?

Redskabet består af en forside med fem skalaer, som fagpersoner kan anvende til at vurdere barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget, og en bagside, hvor der for hver skala er eksempler på pædagogiske greb, som kan inspirere fagpersoner til, hvordan de kan planlægge inddragelsen af barnet eller den unge.

Redskabet kan udfyldes med afsæt i eksisterende viden om barnet eller den unge. Fagpersoner kan også udfylde redskabet med input fra andre, fx barnets eller den unges forældre, pædagoger eller lærere, som er tæt på barnet eller den unge i hverdagen.

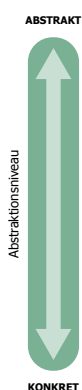
Med afsæt i redskabet reflekterer fagpersoner over barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget. Herved opnår fagpersoner viden, som guider i retning af, hvilke metoder der er relevante at anvende ved inddragelse af det enkelte barn, fx spørgeskema frem for samtale. Den opnåede viden danner også afsæt for, at fagpersoner tilrettelægger en pædagogisk ramme og vælger pædagogiske greb, der tager højde for barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget, fx at skabe en genkendelig struktur og reducere stimuli under inddragelsen. Redskabet kan også anvendes i en refleksion, efter barnet eller den unge har været inddraget. Her kan fagpersoners efterrefleksioner med afsæt i redskabet kaste lys på, om der fremadrettet er behov for at tilpasse eller anvende andre pædagogiske greb, når barnet eller den unge skal inddrages. Her er det også relevant at forholde sig til, om barnets eller den unges aktuelle situation i

mellemtiden har ændret sig, og hvordan det påvirker barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget.

På myndighedsområdet er der kommunale erfaringer med at anvende redskabet på screeningsmøder, i forberedelsen af møder med børn og unge. Der er også erfaringer med at samarbejde med specialskoler om, at de indhenter viden om barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget gennem redskabet, og med at fastholde den viden, som er afdækket ved hjælp af redskabet, i DUBU. Der er erfaring med, at refleksioner med afsæt i redskabet skærper formålet med mødet og blikket for barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget. Det skaber struktur og et skærpet fokus før, under og efter møderne. Oplevelsen er, at det kan være med til at øge børne- og ungerådsgivers tryghed og selvtillid i forhold til arbejdet med at inddrage barnet eller den unge. Erfaringer fra afprøvning af redskabet tyder på, at det bidrager til at forbedre dialogen med barnet eller den unge og gør, at møderne kan afholdes på kortere tid.

I en kommune har de erfaringer med at ansætte en børne- og ungefacilitator, som sammen med børne- og ungerådsgiverne forbereder, deltager i og evaluerer samtaler ved hjælp af redskabet. Dette skærper både formålet med samtalerne, forståelsen af barnet eller den unges behov for støtte til at blive inddraget og at børne- og ungerådsgivere vælger metoder, der matcher barnets behov.

## OM DE FEM SKALAER



### Abstraktionsniveau

Børn eller unges abstraktionsniveau kan spænde fra lav grad til høj grad af abstraktionsniveau. Barnets eller den unges abstraktionsniveau har betydning for barnets/den unges behov for støtte til at blive inddraget, og det fremgår af modpolerne abstrakt og konkret. Hvis barnet eller den unge fx er forholdsvis konkret tænkende, kan fagpersoner anvende den viden til at tilrettelægge en pædagogisk ramme og anvende pædagogiske greb, der tilgodeser barnets eller den unges behov.

Generelt profiterer børn og unge af en vis grad af konkretisering.

I redskabet er der konkrete eksempler på tilpasning, hvis barnets eller den unges behov kalder på henholdsvis lav eller høj grad af konkretisering.

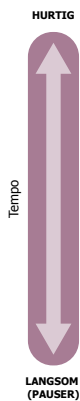


### Struktur/forudsigelighed

Børn eller unges behov for struktur og forudsigelighed vil variere, hvilket har betydning for barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget, og det fremgår af modpolerne fri og struktureret. Nogle børn kan være i det frie og ustrukturerede samspil, imens andre profiterer af, at rammerne omkring dem er meget strukturerede og dermed forudsigelige.

Generelt profiterer børn og unge af en vis grad af struktur.

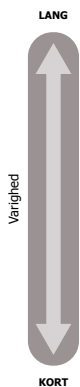
I redskabet er der konkrete eksempler på tilpasning, hvis barnets eller den unges behov kalder på henholdsvis lav eller høj grad af struktur.



### Tempo

I forhold til nogle børn og unge er det væsentligt at have en særlig opmærksomhed på tempo i samspillet. Det kan fx handle om børn eller unge, der har vanskeligheder med deres opmærksomhed eller har lav forarbejdningshastighed. Det har betydning for barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget, hvilket fremgår af modpolerne hurtig og langsom (pauser).

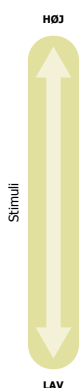
I redskabet er der konkrete eksempler på tilpasning, hvis barnets eller den unges behov kalder på henholdsvis lav eller høj grad af tempo.



### Varighed

Det vil variere, i hvilket omfang man kan fastholde et barns eller en ungs opmærksomhed. Her spiller både barnets eller den unges alder og øvrige funktionsniveau ind. Afhængigt af barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget kan man både skrue op og ned for varigheden. Det er illustreret gennem modpolerne lang og kort.

I redskabet er der konkrete eksempler på tilpasning, hvis barnets eller den unges behov kalder på henholdsvis lav eller høj grad af varighed.



### Stimuli

Børn eller unges behov for stimuli vil variere. Nogle børn og unge vil profitere af, at der er skruet ned for stimuli i rammerne omkring dem, imens andre børn og unge vil profitere af, at øget stimuli anvendes som et pædagogisk redskab til at understøtte deres deltagelse. Det er illustreret gennem modpolerne høj og lav.

I redskabet er der konkrete eksempler på tilpasning, hvis barnets eller den unges behov kalder på henholdsvis lav eller høj grad af stimuli.

## ANDRE FAKTORER PÅVIRKER OGSÅ BARNETS ELLER DEN UNGES STØTTEBEHOV

Der kan også være andre faktorer, der påvirker barnets eller den unges behov for støtte til at blive inddraget. På baggrund af tidligere erfaringer kan barnet eller den unge fx have udviklet negative forståelser af og forventninger til sin omverden, fx kommunen. Det kan gøre, at barnet eller den unge udviser manglende tillid til og motivation for at indgå i samspil med verden og menneskene omkring sig, fx børne- og ungerådgiver. I mødet med omverdenen kan det komme til udtryk som mestringsstrategier præget af fx tavshed, verbal modstand, eller at barnet eller den unge blot tilpasser sig og svarer, hvad de forventer, at de voksne ønsker.

I mødet med børn eller unge skal fagpersoner skabe en god og tryk relation og et trygt rum. Et rum, hvor fagpersonen lytter aktivt og er nysgerrig på at se, høre og forstå, hvad barnets eller den unges verbale og nonverbale handlinger er et udtryk for. Det er også vigtigt, at fagpersoner respekterer og handler på det,

barnet eller den unge udtrykker. Det betyder, at fagpersoner løbende skal tilpasse deres samspil med barnet eller den unge, hvis de får adgang til ny viden, som kalder på det.

## **REDSKABET ER UDVIKLET AF**

Redskabet er udviklet af Social- og Boligstyrelsen i regi af Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv med inspiration fra: Madsin, C. et al. (2022). Let's visualize – min autisme, Autismecenter Nord-Bo og Spektrumforlaget samt Familieretshuset, Projekt Styrket børneinddragelse, 2020-2024. Redskabet er efterfølgende afprøvet og kvalificeret i et samarbejde med Morsø Kommune.